NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 83 'S BOSCH. DONDERDAG 11 JULIJ 1833.

Duitschland.

FRANKFORT, 6 *July.*

Het dagblad van Smirna, van den 26 Mei, behelst het volgende: Het fransche eskader onder den admiraal *Hugon* ligt altijd noch bij Smirna voor anker, en verwacht de toegezegde versterking, uit zes linieschepen, vier fregatten, drie korvetten, vier brikken, twee gabarren bestaande. De engelsche vloot, die onder den admiraal sir *R. Malcolm* en den schoutbij-nacht *Parker* zal staan, is, naar men verzekert, te Malta aangekomen, en bestaat uit acht linieschepen, zeven fregatten en een groot aantal kleinere vaartuigen. — Volgens berigten uit Alexandria, van den 8 Mei, is de Onder-Koning van Egypte voornemens, om 50 of 60,000 man in de landstreken, hem door de Porte afgestaan, te laten, deels om de veranderingen, welke hij voor heeft, zonder tegenstand in te voeren, deels om de Beduinen in toom te houden, wier onrustige aard hem nog gedurig zorgen baart. Het overige gedeelte der armee gaat naar Egypte terug en zal gelegd worden in de onderscheidene garnizoenen, die gedurende den oorlog hebben moeten ontbloot worden.

De brieven uit Konstantinopel, van den 15 junij, melden, dat de Porte officiele tijdingen heeft ontvangen, volgens welke de Egyptenaars grieksche schepen eenen inval op turksch grondgebied hadden gedaan. De Porte had dadelijk ernstige maatregelen hiertegen genomen. De tijdingen uit Bosnie luiden gerust stellender.

De Russen bij Konstantinopel zijn reeds bezig om het zware geschut weder in te schepen.

De geschillen omtrent de komst van Engelsche en Fransche eskaders in de Dardanellen zijn bijgelegd. Zij zullen voorerst in de wateren van Smirna blijven.

— Berigten uit Ancona bevestigen de schrikkelijke voorvallen. De Grieksche bisschop en de Britsche consul zijn door de roovers als gijzelaars mede naar het gebergte gesleept en de commissarissen tot de grensbepaling zijn bijna allen misbandeld geworden. Zoodra de regering van de zaak berigt ontving, heeft zij Grieksche en Beijersche troepen afgezonden, om de grenzen naauwkeurig te bewaken.

— Eerlang zal de commissie der duitsche vorsten, tot onderzoek naar de oorzaak en de omstandigheden van het oproer van Frankfort, bijeenkomen. Oostenrijk, Pruissen, Beijeren, Wurtemberg en Hessen-Darmstad benoemen daartoe commissarissen. Van Berlijn kondigt men het vertrek van den raadsheer *Eichmann* daarvoor aan.

— Van wege Pruissen is een gezant benoemd aan het hof van Koning *Otto* van Griekenland.

— *Emin Sehid*-effendi, directeur-generaal der artillerie, heeft aan de Porte de officiele tijding overgebragt, dat de Egyptenaars en Arabieren in geregelden aflogt zijn. Hierop is de Sultan tot eenige benoemingen overgegaan, om de regering in Klein-Azie weder op behoorlijken voet te brengen. Onderscheiden muzelins zijn naar hunne districten vertrokken. Ook uit Alexandrie heeft *Mushir Hallil* pacha, welke met een turksch fregat uit Egypte terug gekomen is, berigten medegebragt, die de vredelievende gezindheid van *Mehemed* bevestigen en zijn voornemen te kennen geven, om de betrekkingen zoodanig in te rigten, dat elk zich ongestoord naar zijne denkwijze op het bestuur van zijn land kan toeleggen.

Engeland.

LONDEN, 5 *July.*

De meeste dagbladen vermelden heden het belangrijk nieuws dat de hoven van Rusland, Oostenrijk en Pruissen de gezanten hebben benoemd, die hen te Brussel zullen vertegenwoordigen. *The Courier* doet op dit berigt deze aanmerkingen volgen:

»Door den bedoelden maatregel moet voor den Koning van Holland gerist de laatste hoop (indien men deze nog kan voorondersteller) verloren zijn, om zich met den bijstand zijner bondgenooten en bloedverwanten in het bezit van België te zien hersteld. Het is waar, dat de mogendheden *Leopold* slechts voorwaardelijk en onder voorbehoud, als Koning der Belgen erkennen. Maar de benoeming van gezanten stelt het echter buiten twijfel, dat men hem voortaan de voorregten aan den koninklijken stand verbonden, niet zal weigeren. Deze gewigtige stap tot de beslissing van een geschil, dat, zoo het al niet Europa met eenen noodlottigen oorlog bedreigd heeft, echter op het punt was om eenig misverstand tusschen de groote mogendheden te doen ontstaan, beeft men vooral te danken aan de standvastigheid van den Koning der Belgen. Men verhaalt ons, dat bij bij de onderteekening der laatste voorloopige overeenkomst, het stellig besluit heeft uitgedrukt, van zich voortaan aan alle onderhandelingen te onttrekken, totdat de drie mogendheden, die men vooronderstelt dat de vorderingen van Holland ondersteunen, hunne werkelijke bedoelingen door het aanknoopen der gewone diplomatieke betrekkingen hadden doen kennen.

— De maarschalk *Bourmont* is naar Lissabon vertrokken, na, naar men zegt, met den hertog *van Wellington* onderscheiden conferentien te hebben gehad.

— Het heden morgen eenige berigt van belang, is door *Sir Pike* aangebragt, die te Falmouth is binnengeloopen, met de tijding dat de constitutionele armee van Portugal te Lagos, eene havenplaats in de Algarven, ongeveer 116 mijlen benzuiden Lissabon, veilig en onafgebroken hare lading heeft volbragt. Vermits dit berigt alleenlijk per telegraaf naar Lissabon is gezonden, was het natuurlijkerwijze onmogelijk ons met voormelde scheepsgelegenheid, ten aanzien der onderhavige gebeurtenis, de nadere bijzonderheden te melden; dienvolgens worden door alle in de expeditie belangstellende partijen deswege de latere tijdingen met angstvallige deelneming te gemoet gezien.

— De *Times* deelt omtrent de landing van don *Pedro's* troepen op Lagos het volgende mede:

Op het per telegraaf te Lissabon ontvangen berigt der landing van don *Pedro's* troepen, ontstond aldaar eene groote sensatie, van alle kanten werden er troepen verzameld. De wapenmagt, thans te Lissabon en omstreeks die stad gestationeerd, laat zich op 4000 man begrooten. De cholera woedt er hevig, meer dan 10,000 personen waren er reeds tot slachtoffer gevallen.

Don *Pedro's* smaldeel zal onder het bevel van kapitein *Napier*, onmiddelijk naar den mond der Taag opstevenen, ten einde don *Miguels* vloot te verontrusten, en, indien mogelijk, haar tot een gevecht te dwingen.

Er was een bevel uitgevaardigd dat des nacht geen schip de Taag zoude opvaren, en de politie was zeer ijverig werkzaam in het opsporen, van zoodanige personen, omtrent welke eenige zweem van verdenking konde bestaan, de zaak van donna *Maria* toegedaan te zijn.

De *Leveret*, die met het eskader van den kapitein *Napier* van Oporto afzeilde, gaf van de beweging kennis aan den Engelschen admiraal op den Taag, en is daarop weder in zee gestoken, om de operatien der constitutionele vloot-afdeeling in observatie te houden.

Don *Miguels* schepen, zegt men, zijn gereed om in zee te steken, maar de officieren en manschappen waren niet gewillig.

Sartorius is aan boord der kotter *the Osprey*, den 26 junij, naar Brest gezeild.

Voor de Douro lagen ongeveer een 70 tal koopvaardijschepen en elken nacht werden er groote hoeveelheden van mondbehoeften aan land gezet.

Frankrijk.

PARIJS, 6 *July.*

De Koning is gisteren avond te Neuilly aangekomen, zonder aldaar verwacht te zijn. De minister van koophandel en openbare werken is ook te Parijs teruggekeerd.

(*Journ. de Paris.*)

— De minister van buitenlandsche zaken, heeft gisteren avond twee koeriers afgezonden; den eenen naar Holland, den anderen naar Rusland. Het korps diplomatiek schijnt veel gewigt aan dezen laatsten koerier te hechten. (*Constitutionnel.*)

De maarschalk *Soult* is dezen morgen naar de baden van Mont d'Or vertrokken. De minister *Thiers* moet binnen eenige dagen eene reis naar Engeland ondernemen.

— Het gouvernement wil, naar het schijnt, niet, dat de inwijding van het standbeeld van Buonaparte op de kolom van de Place Vendome op den zelfden tijd met de gedenkfeesten dier tijdperken, toen als den 14 julij of een der andere groote dagen dier maand invalle. De werklieden zetten integendeel met de toebereidselen door, welke de plaatsing van het kolossale standbeeld, waarvan het gedreven werk thans af is en het welk hin-

nen weinige dagen zal opgelegd worden, noodzakelijk maakt.

— Het gouvernement heeft eene commissie benoemd om den staat van Algiers te gaan onderzoeken en hetzelve een plan van kolonisatie aan te bieden. Deze commissie heeft tot president den generaal *Guilleminot* en tot leden de hertog den *Montemart*, den admiraal *Roussel*, *Piscatory en Legrand*, en zal met een schip van den staat vertrekken en gedurende twee maanden verblijf zich met het onderzoek bezig houden, waarvan het gevolg aan het ministerie voor de aanstaande zitting zal onderworpen worden.

— De heer *Herrera*, minister plenipotentiaris der republiek van het Centraal Amerika, keert, na een voor Frankrijk gunstig handelstraktaat gesloten te hebben, naar zijn vaderland terug; men verzekert dat deze minister, toen hij Parijs verliet, aan het gouvernement bekend gemaakt heeft, dat hij bij zijne komst in Amerika, zich met de middelen, die men in het werk zal moeten stellen om het ontwerp van vereeniging der beide Oceanen door het meer van Nicaragua en de stroom San Juan, meer voordeelig zoo men zegt, dan het regtlijnig kanaal der landengte van Panama, zou bezig houden; de heer *Herrera* is mede voornemens om een stelsel van kolonisatie op te rigten, hetwelk voor de uitgewekenen van Europa voordeelen en zelfs waarborgen zou opleveren.

— Het kanaal van de Rhône tot aan den Rijn is reeds tot aan Straatsburg in werking; de eerste aankomst der koopwaren uit het Zuiden in die stad, heeft den 25 junij plaats gehad.

— Het linieschip *la Ville de Marseille*, gekommandeerd door den kapitein ter zee *Lalande*, is den 3, des avonds ten 8 ure, van Toulon naar den Levant onder zeil gegaan.

— Een der ministeriele bladen vermeldt, dat het Belgisch gouvernement de officiele kennisgeving heeft ontfangen, dat de heeren *de Dietrichstein* en *d'Arnim* binnen kort als afgezanten der hoven van Oostenrijk en Pruissen, te Brussel zouden aankomen.

— De koning van Pruissen heeft aan zijne onderdanen het bijwonen der universiteit van Heidelberg, waarvan de geest liberaal is, verboden.

— Men weet dat de koninklijke prins eene reis naar Griekenland doet om zijnen broeder een bezoek te geven. Hij is te land van Argos naar Napoli gereisd en verlangende den Koning *Otto* aangenaam te verrassen, vertoonde hij zich aan het paleis in de kleeren van eenen eenvoudigen particulieren burger en in de oortrekken van den jongen monarch binnen komende, vierp hij zich aan zijnen hals. De zoon van *Miaulis*, welke daarbij tegenwoordig was, meende dat het een aanslag op het leven des Konings was, en trok reeds zijnen jatagan; maar de Koning hield spoedig zijne beweging tegen.

— Het standbeeld van den marinier *Bisson*, die in Griekenland zijn schip in de lucht heeft doen springen, is den 22 te Lorient, zijne geboortestad, aangekomen, men is bezig om hetzelve op de kolom te plaatsen, de inhuldiging zal den 29 julij plaats hebben.

— Uit Madrid schrijft men van den 27 der vorige maand, dat de rust noch in de hoofdstad, noch, zoo ver zulks bekend was, in de provincien, te midden der plegtigheden, die de beëdiging der cortes gevolgd waren, was gestoord; dat de Carlisten te vergeefsch eenige oproerige proclamatien hadden verspreid, die bij de menigte zonder eenig gevolg waren gebleven.

— De fondsen waren heden (6 *July*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 106,30, op tijd 104,70; de 3 pCt. kont. 77,70 op tijd 77,90. Belgische renten kont. 92,35 op tijd 92,25; Sp. perpet op tijd 75⅛; 3 pCt. 46⅜; Cortes 15¼.

Moorden te Para (Brazilie).

Men heeft te Havre met het schip *Josephine*, hetwelk den 15 mei Para verlaten heeft, bijzonderheden ontvangen omtrent de verschrikkelijke gebeurtenissen, welke die stad gedurende drie dagen met bloed bezoedeld hebben. Een brief van den 14 mei behelst het volgende:

"De Portugezen, welke de inhuldiging der nieuwe door de regering benoemde autoriteiten wilden ondersteunen, staat makende op de ontscheping der equipagien en vlugtelingen, welke op de ter reede ten anker liggende schepen eene vrijplaats gezocht hadden, hadden zich, in weerwil van den raad dien men hun gegeven had om hunne wapenen achter te laten, in verschillende huizen vereenigd. Een huis begon, den 16 april, ten half negen uren 's morgens, op een peloton der nationale garde, waardoor het omringd was, te vuren. Andere huizen gaven vuur op de vlugtelingen; door alle troepen en gewapende kleurlingen, op de onzijdigheid der marine rekenende, rigtten zich met kanon tegen de vijandelijke huizen; zij werden na eenen hardnekkigen tegenstand weggenomen, allen welke men er in vond, werden vermoord.

Men doorzocht de naburige huizen; men sleepte de Portugezen, welke zich daarin begeven hadden, op de straten en allen werden zonder barmhartigheid dood geschoten. Gij denkt dat eene zoo ongehoorde wreedheid aan vele onschuldigen het leven gekost heeft. Verschrikkelijk echter is het, dat de troepen, nadat alle wederstand door de vlugt of den dood der aanvallers had opgehouden, zonder order en zonder opperhoofden, zijn uiteen gegaan, een ieder bijzondere wraak heeft kunnen uitoefenen en zich ongestraft baden in het bloed van zijnen vijand.

Onze stad heeft, gedurende twee dagen, het schouwspel van eene stormenderhand ingenomene stad opgeleverd; de tooneelen van de afgrijselijkste barbaarschheid zijn den 17, met het krieken van den dag, onder onze ogen voorgevallen. Benden van drie of vier gewapende manschappen in de biezen, op den oever der rivier verborgen, bespiedden de ongelukkige Portugezen, welke met zwemmen de schepen wederom trachten te bereiken, schoten zonder mededoogen op hen; andere benden klopten de bosschen af, en omsingelden als wilde beesten diegenen, welke daarin gevlugt waren. Er werd geen verblijf gegeven aan de Portugezen, die het ongeluk hebben gehad van uit de goedertierenheid huizer vijanden te gelogen.

De lijken passeerden met volle karren onder onze ramen, en eenige menschen hielden nog bovendien hunne oogen op die ziellooze en misvormde ligchamen, door dezelve met schietgeweer, sabelhouwen of bajonnet-steken meer te verwonden.

Eindelijk is de orde, na een bloedbad van drie dagen, een weinig hersteld; maar deze vereeniging van lieden, uit alle gedeelten der provincie toegeschoten, zich ontbinden hebbende, beloofde een ieder zich de tooneelen, waarvan de hoofdstad de schouwplaats geweest was, voort te zetten, ook achten wij alle Portugezen van het binnenland voor verloren.

Gedurende deze verschrikkelijke gebeurtenissen zijn de vreemde huizen, consulaatschappen en de schepen onaanraakbaar; de residentien, opgepropt van vlugtenden, beschermden deze ongelukkige familien. De fransche klanken op alle huizen van dien aard geplant, riepen al diegenen, welke dezelve, zonder zich aan het vuur bloot te stellen, konden bereiken, onder dezelver beschermende schaduw.

Het consulaatschap van Frankrijk op het tooneel der heetste actie geplaatst, heeft ook een groot aantal der vervolgden tot schuilplaats verstrekt; vier fransche schepen op de reede hebben gewedijverd om de vlugtenden aan te nemen en te redden, en de kapiteins *Leraistre*, *Garnot* en *Brun*, van de schepen de *Louisa*, van Nantes; de *Gabriel*, van Bordeaux; de *Anonyme*, van Havre, en de *Josephine*, van Honfleur, kap. *Aubert*, hebben veel moed en menschlievendheid getoond.

De consuls van Frankrijk, en van de Vereenigde Staten zijn, onder het vuren, onderscheidene malen de autoriteiten gaan verzoeken om het moorden te doen ophouden. Alle tegenstand opgehouden hebbende, moesten alle schuldig geoordeelde Portugezen bij de regtbanken aangebragt en niet door patrouilles, van 3 of 4 man, zonder bevelen noch tegenstand doodgeschoten worden. De autoriteiten verhoorden de consuls, maar de benden hoorden naar niemand en gingen hunne wreedheden verder voortzetten.

Oordeel zelf over de verliezen, welke onze handel moet ondervonden hebben; zij zijn ontzettend groot; en het land zal die gebeurtenissen nog langen tijd gevoelen. De *Gabriel* is, opgepropt van passagiers, met ballast naar Maranham vertrokken. De *Louisa* is door de rijkste eigenaars des lands, hetwelk al zijne goederen zal verlieren, naar de *Azoren* afgehuurd.

Het doel der Portugezen of aangenomene Brazilianen was om bij de inhuldiging der nieuwe, door de regering benoemde autoriteiten aan te komen, ten einde zich aan de overheersching der inboorlingen te onttrekken, welke hen sedert lang bedreigde met de den 16, 17 en 18 in praktijk gebragte Siciliaansche vespers.

België.

BRUSSEL, 8 *July*.

Naar *l'Emancipation* vermeldt is thans een bataljon van ieder regiment van ons leger met onbepaald verlof huiswaarts gezonden; de officieren zouden slechts half traktement behouden.

— Bij een besluit van den 3 dezer, is de stad Brussel tot het sluiten eener nieuwe leening van 4 millioenen franken ten hare behoeve geautoriseerd, op de voorwaarden door de bank of societeit voor de nationale nijverheid voorgesteld, waarin het stadelijk bestuur bewilligd heeft. Volgens een der ministeriele dagbladen had de bank in gemeenschap met het huis *Rotschild* zich met deze leening belast, tegen den prijs van 87 pCt. met eene commissie voor zich van 2½ pCt.

— In de bank is men deser dagen druk bezig met het staan van belgische vijf-frank-stukken.

— Uit Zeeland schrijft men van den 7 dezer:

"Naar men vernoemt zullen de opgeworpene verdedigingswerken ten platte lande in de 4de en 5de district dezer provincie worden geslecht, en de eigenaars der gronden, waarop dezelve aangelegd zijn, tot het bekomen van schadevergoeding worden voorgedragen.

"In de positie der vloot op de Schelde is tot heden geene verandering of vermindering gekomen.

Nederlanden.

HERTOGENBOSCH, 19 July.

Naar men verneemt zal de jonggeboren Prins de namen van *Willem, Frederik, Nicolaas* en *Karel* bekomen.

— Bij besluit van Z. M. van 28 junij jl. is vastgesteld: 1°. dat, te rekenen van en met den 1 januarij 1831, en aanvankelijk tot en met den laatsten junij dezes loopende jaars, aan de onderofficieren en manschappen van alle wapens van het staande leger, welke op den voet van oorlog zijn gevoed en dien ten gevolge de kampagne-vivers hebben genoten, of met voeding door de ingezetenen zijn gehuisvest, zal worden te goed gedaan, en bij rappel op de monsterrollen aan het rijk in rekening gebragt, eene verhooging der toelage voor het kleeding- en reparatie-fonds van pretensie, ten bedrage van het een vierde gedeelte der som, welke bij Zr. Ms. besluit van 20 december 1832, n°. 24, over het loopend jaar, aan de militairen van de onderscheidene wapens is toegestaan: met dien verstande nogtans, dat de bedoelde verhooging alleen zal worden goedgedaan aan de zoodanigen, die op den 1 julij beneden den rang van officier, in militairen dienst van het rijk zijn, en dus geenszins aan hen, welke den dienst hebben verlaten noch aan de nagelaten betrekkingen van overleden onder-officieren en manschappen, die, op voorschreven tijdstip (1 junij 1833) tot officier zullen zijn bevorderd, geene aanspraak op de meergemelde verhooging zullen hebben;

2°. dat het bedrag der toelage voor het kleding- en reparatie-fond *voor absentie*, zoodanig als hetzelve bij het hiervoren aangehaald besluit voor het loopend jaar is bepaald, blijft vastgesteld, en dus niet zal worden verhoogd; en

3°. dat gedurende de laatste zes maanden van het loopende jaar, aan de onder-officieren en manschappen van alle wapens, welke gedurende dien tijd op den voet van oorlog zullen zijn, en dien ten gevolge kampagne-vivers genieten, of met voeding bij de ingezetenen gehuisvest worden, zal worden te goed gedaan en op de monsterrollen aan het Rijk in rekening gebragt de verhoogde toelage voor het kleeding- en reparatie-fonds van pretensie, bij art. 1 van dit besluit vastgesteld.

Z. Exc. de directeur-generaal van oorlog heeft, onder anderen, den 2 julij deswege nog nader bepaald, dat de onder-officieren en manschappen, behoord hebbende tot de bezetting der citadel van Antwerpen en onderhoorige forten, die in Frankrijk als gevangenen zijn teruggehouden geweest, niet voor de verhoogde toelage voor het kleeding- en reparatie-fonds op voet van oorlog, bij het 1 punt van voorschreven besluit toegestaan, berekend, en dienvolgens ook niet op de daarvoor op te maken staten gebragt zullen moeten worden, maar dat op hen de gunstige bepalingen, vervat in art. 61 van het provisioneel reglement van administratie, zullen worden toegepast, en dat alzoo het bedrag hunner schuld op het kleeding- en raparatie-fonds, ten tijde van hunne gevangenneming, na aftrek der waarde hunner bruikbare kledingstukken, bij hunne terugkomst, met overlegging van behoorlijk gecertificeerde en kompagnies-gewijze opgemaakte nominative staten, en daarop gemaakte verzameling, op de monsterrollen van het korps, aan het Rijk in rekening zal worden gebragt.

— Naar men verneemt is door Z. M. besloten, dat het groot Noord-Hollandsche kanaal nog in dit loopende jaar verder bewerkt zal worden; bij Alkmaar zou de bogt afgesneden, aldaar een dubbele brug over het kanaal gelegd en voorts de vlotbruggen te Koedijk en aan den St. Maastensdijk veranderd worden. Een en ander zou de permante commissie van het amortisatie-sijndicaat worden aanbesteed.

— De staten der provincie Gelderland hebben tot leden van de tweede kamer der staten-generaal weder benoemd de heeren *J. Woesie* en *H. J. Dyckmeester*.

Voorts hebben Hun Edel Groot Achtbaren tot leden van het collegie van gedeputeerde staten weder ingekozen de heeren baron *van Zuilen van Nyvelt* en *van Palland van Walfort* en in plaats van wijlen den heer *J. N. van Eck* benoemd den heer *Jr C. Verschoor*.

De provinciale staten van Overijsel hebben de heeren *F. Lemker* en Mr. *A. Sandberg* als leden van de tweede kamer der staten-generaal weder ingekozen.

— De provinciale staten dezer provincie hebben, naar men verneemt, eenstemmig een adres aan Z. M. goedgekeurd, tot hetoog, dat de provincie Noord-Braband bovenmatig hoog in de kadastrale waarderingen is aangeslagen, en dat die aanslag noodwendig herziening vordert.

— Ook de *Staats-Courant* van gisteren deeld de redevoering van den heer gouverneur dezer provincie bij de opening der vergadering van de provinciale staten, mede:

(*Zie ons nommer* 81 *van zaturdag den* 6 *dezer*).

— Den 15 Junij zijn alle manschappen van de ligtingen van 1826, 1827 en 1828, die in tijd van vrede reeds ontslagen zouden zijn, met onbepaald verlof naar huis gezonden.

— Maandag zijn van Rotterdam met 's Konings stoomjagt naar Helvoetsluis vertrokken Hunne Excellentien, de heeren baron *Verstolk van Soelen*, minister van buitenlandsche zaken, en jonkh. *S. Dedel*, met denzelver gevolg, om verder met de stoomboot *de Curaçao* de reis naar Londen voort te zetten.

Zijne Exc. de heer *Dedel* heeft den nacht in het Nieuw Royaal Bad Hotel doorgebragt, waar ook lord *Carrington*, van Londen komende, zijn intrek genomen heeft.

— Op den 5 dezer des morgens om 6 uren ontstond aan den Horst, onder Oosterhout, door den bakoven, brand in het huis van *Andries Wydemans*, even nadat de aldaar gekantonneerd liggende kurassiers der 3de afdeeling om te gaan manœuvreren waren uitgerukt. Bij derzelver terugkomst vonden zij het huis reeds geheel, en de ongelukkige bewoners van het huis, vader en moeder van nog acht jonge kinderen, deerlijk verbrand. Onder de officieren, onder officieren en kurassiers der 3de afdeeling werd dadelijk, ten behoeve en tot lafenis der ongelukkigen, eene collecte gedaan die de som van f 124,30 heeft opgebragt, welke som aan het plaatselijk bestuur van Oosterhout in de hand gesteld geworden. De man en vrouw zijn echter aan de bekomen brandwonden overleden.

— In den avond van zondag heeft in de omstreken van Amsterdam een zwaar onweder gewoed, waardoor ook brand moet zijn veroorzaakt; de bijzonderheden waren echter nog niet bekend. — De brusselsche bladen van gisteren spreken insgelijks van eene zware donderbui, met hagel vergezeld, welke zondag namiddag voor de stad was losgebroken en waardoor een aantal glazen waren in stukken geslagen.

Aan de Redactie van den Noord-Brabander.

GODSDIENST. TOEKOMST.

De godsdienst is de band der maatschappij. Zij gelooft of zij vergaat. Dan, wanneer elk godsdienstig begrip de plaats heeft gerumd voor, even zoo vele, dwaalleeringen, wordt ook het maatschappelijk beginsel hevig geschokt. Wanneer men de oproerigste der uitroeping van de onafhankelijkheid der rede, in godsdienstzaken, opstak, en men zich gewelddadig aan het juk van het geestelijk gezag poogde te ontrukken, dan ook waggelden de troonen op hunne grondvesten; en toen men het voorhangsel des heiligdoms wilde scheuren, knakte men de schepters der vorsten. Immer ging versmading van godsdienst met misbruik en minachting van het gezag gepaard, en nooit toch (om ons bij de laatste tijden te bepalen) was de fransche omwenteling der vorige eeuw toomeloozer, dan toen zij het godsdienstig beginsel in zijne kern aantastte, nooit was zij wreeder dan toen zij zelfs den Hemel een leenerf van hare aanmatigingen maakte; en de afkondiging van de toegestane wettigheid eens Opperwezens was geschreven met menschenbloed.

Europa en alle katholijke monarchien zagen zich toen in Frankrijk bedreigd; de volkeren wendden hunne oogen af van het afgrijselijk tooneel, dat dit ongelukkig land had opgeleverd; zij beefden bij het herdenken aan zulke rampen, en dachten niet dat zij ook het zaad derzelve in zich rond droegen.

Met angst zag men eene nieuwe eeuw beginnen. Het was als of de stilte, die men na den uitgewoeden storm voorzag, nog iets schrikverwekkender voorspelde. Het verbijsterd oog der natien staarde niet dan op puinhoopen, en de menschelijke rede was door het najagen van talooze dwalingen zoo diep gevallen, dat zij zich zelfs in deze wanorde verheugde. Zij zocht haren steun in zich zelven; zij wilde zich voortaan als eenige rigtsnoer in de zedelijke wereld doen beschouwen en wederom met minachting luister aan het hoofd der maatschappijen prijken, op het oogenblik dat zij dezelve had verdorven en *hare wond ongeneeslijk was* (1).

De nieuw begonnen eeuw vond zich bij hare geboorte verlamd. Zij joeg noch dwaling, noch waarheid na, en bleef onverschillig voor beiden. Onverschilligheid in godsdienst en zucht naar onafhankelijkheid, verzachting des gezags en vrijheidswoede, dit was en is nog het kenteeken onzer tijden. Groote veranderingen, eene geheele omwenteling als het ware, heeft in de gemoederen plaats gegrepen; veranderingen, die al wellicht van het verband tusschen staatkunde en godsdienst getuigen. De jongste gebeurtenissen in een naburig land, reeds door zoo vele rampen geteisterd, hebben voor den oplettenden aanschouwer eene ruime stof van overdenkingen geleverd. Daar ook werd het politiek stelsel tot in deszelfs grondbeginsel aangetast, daar ook viel het altaar met den troon; en toen men den koninklijken mantel van een reet, braken de heiligschendige handen het teeken der verlossing van de linne des tempels. Het kruis was wederom eene dwaasheid geworden, en de schepter des koningdoms werd door het graauw verbroken. Eene nieuwe magt rees op; zij vestigde zich door geweld; *zij zaaide in de verwarring en in den wind en werd geoogst met stormen* (2).

Europa ziet wederom in tweestrijd naar de toekomst uit. De reeds ontbondene beginselen der maatschappij dreigen het geheele ligchaam met verderf, indien niets ter redding opdaagt.

(1) Mich. 1, 9. (2) Osee 8, 7.

Het denkbeeld is eenvoudig: onder talloos volken alooi, te midden der verbijstering, slechts eene geringe schare het oog ten Hemel en smeekte van Hem, die de harten der Koningen in Zijne hand draagt, om uitkomst en verlossing.

Uikomst zal er ongetwijfeld eens geworden. Doch wie zal mij de schreden tellen, welke dezelve misschien zullen voorafgaan en vergezellen? De arm des Heeren is nog niet verkort, en het *vierepan zyner verlossing* (1) zal eenmaal verschijnen en eenmaal zullen zich *gerechtigheid en vrede omhelzen*. — Maar zal de *dauw zyns aangezigts* niet *vooruitgaan*, en zullen *de bergen dezer eeuw niet* eerst *vertreden worden?* (2) De Hemel heeft reeds de volkeren in geessels en rampen gevraagd, of *zyne wegen* niet die *der gerechtigheid waren* en de *hunne die der hoogheid?* (3) Hebben de volkeren na die stem gehoord, en hebben zij zich zelven beschuldigd? ..... Hoedanig dan deze uikomst ook moge wezen, welke lotgevallen ons de Hemel nog moge voorbereiden, dit kunnen wij zeker uit den tegenwoordigen staat der gemoederen opmaken, dat eene groote, eene gansche verandering meer en meer dringend noodzakelijk wordt. Hij, die zonder den sluijer der toekomst te kunnen opligten, evenwel met een vertrouwend oog de werkingen der Voorzienigheid inziet, ontwaart welligt reeds van nu af aan eenige sporen dier gewenschte omwenteling der geesten. Eenige moedige verdedigers der miskende waarheid hebben de banier des kruisses wederopgeheven: eene talrijke schare heeft zich reeds onder dezelve vereenigd, en is bereid den strijd tegen ongeloof en onverschilligheid voort te zetten. God zegene hunne wapenen! God geve hun sterkte en volharding! — Misschien is het gewenschte tijdstip niet verre meer van ons, waarop men de waarheid en hare verdedigers zal ophouden te vervolgen, waarop de onderdaan voor de magt zal buigen en men eindelijk het verbeterend woord zal begrijpen, dat *God te dienen, regeren te zijn*, dan zal de rede zich wederom onder het zoete juk des geloofs kunnen onderwerpen; dan zal het kruis, niet als nu, gelijk een smaad sieraad, maar als een teeken van overwinning op de kroonen der Vorsten schitteren, en Vorst en Onderdaan erkennen, dat alle magt van Gode komt. Dan zullen alle vooroordeelen van haat en eigenliefde voor den zuiveren glans der waarheid verdwijnen; dan zal alle tweedragt ophouden; dan zullen de outbonden beginselen der staten hereend worden; in één woord, dan zal de wereld herleven omdat de maatschappij zal gelooven.

* * *

(1) Habac. 3, 8. (2) Habac. 3, 6. (3) Ezech. 45, 29.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

OPENSTAANDE INTEEKENINGEN
bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, op de hieronder gemelde belangrijke Werken.

I.

HISTOIRE ROMAINE DE ROLLIN. Nouvelle édition, enrichie d'une notice sur ROLLIN, par M. ANDREUX, de l'Academie française, 30 vol. in 18°. avec gravures. Prix 50 cents le vol.

L'*Histoire Romaine* est un suite inséparable de l'*Histoire Ancienne* (*), dont plusieurs éditions ont été successivement publiées par divers éditeurs, qui, s'arrêtant à la fin de cet ouvrage, n'ont offert à leurs souscripteurs que la première partie, et la moins intéressante, des œuvres de notre célèbre auteur. Il paraîtra exactement un volume tous les huit jours; le quinzième est en vente. Nous comptons aller plus vite, mais ne voulant pas risquer de nous trouver en défaut de nos promesses, nous nous abstenons de l'affirmer.

(*) Nog enige exemplaren van de *Histoire Ancienne* in 28 vol. in 18°., met Atlas in 4°., met Pl., Portretten en Kaarten, zijn bij bovengemelde nog a f 44,00 te bekomen voor degeenen, daar deze editie uitverkocht is.

II.

HISTOIRE DE FRANCE, PAR ANQUETIL, continuée jusqu'a nos jours par M. FAYOT, 40 vol. in 18°. ornés de gravures. Prix 50 cents le vol. Le 1er volume sera en vente le 1 Août; il paraîtra regulièrement un volume par semaine.

III.

HISTOIRE D'ANGLETERRE, PAR DAVID HUME, jusqu'a en 1688, continuée jusqu'a nos jours, par M. Cardons, 31 vol. in 18°. ornés de gravures. Prix 50 cents le vol.

IV.

MEMOIRES HISTORIQUES DU CARDINAL PACCA, premier ministre du Pape PIE VII.

Traduits de l'Italien et augmentés d'un grand nombre de pièces authentiques et inédites, 3 vol. in 8°. d'après la dernière edition, publiée chez RUSAND à *Lyon*, dont les épreuves sont revisées par le Cardinal lui-même, et augmentée par lui d'un grand nombre de notes et de pièces qui ne se trouvent pas dans l'edition Italienne, ni dans celle imprimée en Français en 2 volumes.

V.

DICTIONNAIRE HISTORIQUE, PAR L'ABBÉ F. X. DE FELLER, huitième edition, revue avec soin, et continuée jusqu'à nos jours par une société de savans et d'Ecclesiastiques, 13 vol. à f 2,50 le vol. et le 13e gratis, le neuvième vol. est en vente.

VI.

DE CORRESPONDENT OF KERKELIJK REGISTER. Godsdienstig weekblad. Dezelve wordt alle Zaturdagen uitgegeven, en vrachtvrij, tot aan het naastbij gelegen Postkantoor, aan de geabonneerden, verzonden, voor den Prijs van twee gulden per drie maanden, bij vooruit betaling, en brieven en gelden franko.

In dit blad zullen de belangrijkste buitenlandsche gebeurtenissen en berigten, den godsdienst betreffende, worden opgenomen, inzonderheid zullen de brieven en berigten van Katholijke Missionarissen, die in verschillende gedeelten der Wereld arbeiden, worden medegedeeld en vooral zullen de brieven van Nederlandsche Missionnarissen in *Noord-Amerika*, welke tot onze kennis komen, in dit blad worden opgenomen.

BEKENDMAKING.

24. * * Men verlangt tegen A. 1. CONTANT EEN LEERLING, op zeer aannemelijke voorwaarden. Adres met franco Brieven, aan de Drukkers dezer, onder Letter *A*.

PRIJZEN DER GRANEN.

EINDHOVEN, 9 *July*.

Tarwe,	*het nederlandsch mud:*	f 0-00	à 0-00
Rogge,		6-00	à 0-00
Boekweit,		5-25	à 0-00
Haver,		3-00	à 2-80

Het nederlandsch pond boter. 0-55 à 0-59

De vier nederlandsche ponden roggebrood 33 cents.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DINGSDAG, *den 9 July*.

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDEN.	pCt.			
Werkel. Schuld.	2½	49 5/16	49 5/8	49 9/16
Dito dito	5	91 3/4	92	91 7/8
Ingeschrevene dito		1 47/128	1 3/8	1 47/128
Kasbiljetten dito		23 1/4	23 7/16	23 5/16
Amort. Syndik.	4½	87 3/8	87 5/8	87 3/8
Dito, dito	3½	71 1/4	71 3/4	71 5/8
Schuld. bilj.	6	101 1/4	101 1/2	101 5/16
Oorlogslasten	5	99 3/8		
Leening 1821.	6	102	102 1/4	102
Handel-Maats.	4½	93 5/16	94	93 5/8
FRANKRIJK.				
Inschr. Grootb.	5	78 1/2	78 9/16	78 5/8
ENGELAND.				
Dito per 2 Aug.	3			
SPANJE.				
Perpet. Amort.	5	69 7/8	70	69 7/8
Dito 1000.	3	45 7/8	46	46

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
SPANJE.	pCt.			
Uitgest: 3 pct. Sch.	5	14 5/8		
Cert. Banc. Lond.	5	15		
NAPELS.				
Certificat. *L. et B.*	5	84		
Dito *Falc. et C.*	5			
Leen. Lond. *R.*	5			
RUSLAND.				
Obl. *Hope* 1798/1816	5	100 1/2	100 5/8	100 6/8
Dito dito 1822/23	5	100 1/2		
Cert. dito 1817/23	5	91 9/4	91 1/2	91 3/8
Obl. te Londen	5			
Certif. te Hamb.	5	92		
Inschrijv. Assig.	6	66 3/8	66 1/2	66 7/16
Certificat. dito	6			
POLEN.				
Aand. Loot. fl. 300				

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
PRUISSEN.	pCt.			
Aand. loot. R. 50		90		
OOSTENRIJK.				
Dito dito f 100				
Dito dito 250	4			
Metaliek	5	92 1/8	92 5/8	92 1/2
Dito Lond. gen.	5			
Dito	2½	54 1/2		
Ween. B. *Goll et C.*	5	95 1/2		
Dito	4			
Cert. Stadsb. dito	2½			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild*	5	68 3/4	68 7/8	
GRIEKSCHE.				
Dito te Londen	5	32 1/4	32 5/8	

Koers van het Geld, Bulsen, en Prol. 2¾ à 3 pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de GEB. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.